

HANDBOLLSSKOLA FÖR ALLA

Foto: Annie Svensson

**mot utanförskap för integration
i Helsingborg**

Hösten 2016 startade handbollsklubben OV Helsingborg samhällsprojektet "Handbollsskola för alla". I fyra utsatta stadsdelar i Helsingborg bedrivs nu kostnadsfri handbollsträning och läxhjälp. Genom projekt får barnen få en väg in i föreningslivet, en aktiv fritid och ett nätverk som sträcker sig över hela staden.

Varje vecka deltar 300 flickor och pojkar i projektet i samarbete med fem skolor i Helsingborg. De flesta av barnen är mellan sju och tio år gamla och bor i områdena Dalhem, Drottninghög, Fredriksdal och Söder. Målet med "Handbollsskola för alla" är att motverka att barn hamnar i utanförskap och att öka integrationen i staden. Att flera av barnen även fått blodad tand och börjat spela handboll i klubbens ordinarie ungdomsverksamhet är en bonus.

– Vi vill ge barnen i utanförskapsområden en bra start i livet. Många av dem träffar bara andra barn från närområdet. Vi vill att de ska skapa kontakter över hela staden och få en meningsfull fritid, säger Mats Jacobson, projektledare.

Studier visar att cirka 13 procent av alla barn i en åldersgrupp riskerar att hamna i utanförskap med arbetslöshet, sjukdom och kriminalitet som följd. I Helsingborg innebär det nästan 200 barn varje år. Förutom det personliga lidandet som det innebär är samhällskostnaden för ett livslångt utanförskap i en åldersgrupp i staden beräknad till 2,8 miljarder. Med tidiga insatser ökar chanserna att barnen får en bra start på livet. OV Helsingborg noterade för några år sedan att de hade få medlemmar från vissa utsatta områden i staden, och att barnen som bor där inte hade så mycket att göra på fritiden. Klubben diskuterade hur de skulle kunna hjälpa till och det var så det började, berättar Mats Jacobson.

Viktigt samarbete med skolorna

Projektet startade med testverksamhet på en skola. När det föll väl ut utökades verksamheten till fler skolor. Idag arbetar två personer heltid med projektet.

– Från projektets start fanns en styrgrupp med representanter från OV och en samrådsgrupp med representanter från bland annat räddningstjänst, polis,

socialförvaltning och skolorna. Det fanns en målsättning, sedan har vi fyllt på med innehåll under resans gång. Vi har konkretiserat målen och byggt upp ett stort nätverk, säger Mats Jacobson.

Klubben samarbetar med fritidsverksamheterna på skolorna. När det är dags för träning blir barnen tillfrågade om de vill vara med, vilket uppmuntras av fritidspersonalen. Kontakten med skolpersonalen är viktig eftersom de träffar barnen varje dag. De känner varje individ och vet mer om barnens livssituation och mående. – Tidigare när fritidspersonalen inte var delaktiga på vissa skolor fick vi ägna tid åt att avstyra bråk och att införa ordningsregler. Då blev det mindre tid till handboll. Nu tar fritids hand om den biten så att vi kan fokusera på våra aktiviteter, förklarar Mats Jacobson.

Lek med boll och vänner

Lasse Persson är idrottslig ledare för projektet. Till sin hjälp har han tränarassistenter i form av äldre spelare från OV och elever från handbollsgymnasiet på Filbornaskolan. Lek med boll är grunden för träningen. En träff börjar med en kort samling, sedan blir det handbollsträning som också innehåller motorik- och balansövningar.

– Barnen anammar handbollen väldigt fort. Vi brukar avsluta med spel och lek.

Upplägget beror på barnens dagsform, berättar Lasse Persson.

Lagidrotten lär barnen att samarbeta.

– Det är ofta en tuff stämning i barnens bostadsområden. Där gäller det att träda fram och ta plats, annars blir du överkörd. På handbollen märker vi att barnen efter ett tag inser att det lönar sig att hjälpa kompisarna istället för att göra allt själv. Det blir bättre för alla, säger Mats Jacobson.

Några skolor har sedan projektets start köpt in extra handbollsmål så att fler barn kan öva skott på mål, vilket är en populär del av träningen. På andra skolor saknas mål och då får innebandymål eller tejp på väggarna fungera som en lösning.

– Det är kul att se att man med små medel kan få ihop en fungerande verksamhet, säger Lasse Persson.

Foto: Lasse Persson

Förbättrar sina skolresultat

Cirka 25 volontärer hjälper till med läxhjälpen på de fem skolorna, där de möter runt 100 elever varje vecka. En del av volontärerna är anställda på företag som låter sina medarbetare hjälpa till under arbetstid. Både handbollsträningen och läxhjälpen sker i anslutning till att barnen slutar skolan på eftermiddagarna.

– Det har varit en nyckel till framgång. Går barnen hem från skolan så kommer de inte tillbaka. Att både handbollen och läxhjälpen är på barnens skolor innebär också att de inte behöver transportera sig någonstans. Det kan annars utgöra ett hinder för dem att delta, säger Mats Jacobson.

Att barnen som deltar i projektet fått bättre koncentrationsförmåga och stärkt självförtroende har både Mats Jacobson och Lasse Persson lagt märke till. Flera lärare och rektorer intygar också att eleverna förbättrat sina resultat i skolan och att de är mer studiemotiverade. Inte minst på idrottslektionerna.

– Ett halvår efter att vi startat projektet berättade en idrottslärare att barnen som var

med på handbollen blivit bättre på att samarbeta och att de fått bättre motorik. Det hade han redan märkt efter så kort tid, säger Mats Jacobson.

Då projektet snart pågått i tre år har ledarna på handbollen kunnat följa flickornas och pojkarnas utveckling. De som fastnar för sporten erbjuds ett kostnadsfritt medlemskap och kan spela gratis i ett OV-lag.

– Många av barnen som nu går i tredje klass började spela i ettan. Det är väldigt lugnt och trivsamt, dessutom spelar de väldigt bra handboll. De har lättare för att lyssna och samarbeta. Det är en mognadssak som både vi, skolor och fritids jobbar med samtidigt. En del av dem har också börjat spela i våra ordinarie lag. Det är roligt att se att barnen själva tar steget från sina bostadsområden för att träna handboll med nyfunna vänner, säger Lasse Persson.

Idrott ger självförtroende

Som en del av projektet anordnas även aktiviteter på skollov. Då deltar också klubbens andra ordinarie handbollsskolor med jämnåriga spelare från andra områden i Helsingborg. Under sportlovet 2019 samlades över 600 barn för att spela och umgås. Året innan deltog runt 2 000 flickor och pojkar i projektets sommarskola. Dessa tillfällen blir en naturlig mötesplats för barn från olika stadsdelar, som annars kanske inte hade träffats.

– Vi ser att barn som aldrig träffats tidigare byter kontaktuppgifter med varandra. De är nyfikna, öppna och har inte fördomar på samma sätt som många vuxna, säger Lasse Persson.

Under ett läsår träffar projektets ledare runt 500 elever. En del av dem har haft det väldigt tufft. Mats berättar om en flicka som var åtta år när de startade projektet. När hon kom till de första träningarna ville hon gärna gömma sig bakom de andra barnen, hon hade dåligt självförtroende och få kompisar.

– Genom handbollen hittade hon en ny arena för att stärka självförtroendet. Hon fastnade för sporten, växte otroligt mycket och spelar idag i ett av OV:s ungdomslag och hjälper till som tränare. På skolan är man förbluffade, de kan inte tro att det är

samma tjej som för två år sedan. Jag använder hennes utveckling som en målbild för projektet, säger Mats Jacobson.

Lasse Persson instämmer:

– Det är ett typexempel på hur barn kan förändras när de börjar bli duktiga på något. När de känner att de fyller en funktion och får ett sammanhang. Idag har hon många kompisar och hon gör dessutom bättre ifrån sig i skolan. Och hon är inte ensam om att ha utvecklats på det här sättet.

Familjer möts på handbollsplanen

Ett annat uttalat mål med projektet är att engagera barnens föräldrar och på så sätt öka gemenskapen och integrationen även i äldre åldersgrupper. För att nå dem har klubben bjudit in till öppet hus vid flera tillfällen. Då har runt 50 barn och ett trettiotal föräldrar träffats och umgåtts på handbollsplanen. De flesta av barnen är födda i Sverige, medan deras föräldrar ofta har utländsk härkomst.

– När vi har öppet hus får föräldrarna spela med varandra och möta barnen i handboll. Det brukar vara en riktig höjdpunkt. Det är härligt att se människor från så många olika kulturer spela tillsammans, säger Lasse Persson.

Projektet har i huvudsak finansierats av Arvsfonden men ett betygande bidrag har även erhållits från Crafoordska stiftelsen. OV Helsingborgs förhoppning är att säkerställa finansiering för att fortsätta projektet i ytterligare minst tre år.

– Vi skulle vilja utöka verksamheten med minst fem skolor och även erbjuda aktiviteter för äldre barn. Vi har ett gediget sponsornätverk med drygt 100 företag och kanske kan vi hjälpa till att skapa arbetstillfällen och att vara en brygga mellan företagen och individer, säger Mats Jacobson.

För OV Helsingborg har projektet inneburit att klubben deltar i samhällsdebatten på ett tydligare sätt. Mats Jacobson och Lasse Persson menar att "Handbollsskola för alla" även haft betydelse på ett personligt plan.

– Jag har bott i Helsingborg i 24 år men inte varit i alla områden tidigare. Vi vuxna är precis som barnen, vi lever i små öar i staden. Så för egen del har hjärtat växt av alla

möten. I dag brinner jag verkligen för att ge de här barnen en större chans till att få ett bra liv, säger Mats Jacobson.

Text: Frida Bank

Lasse Persson och Mats Jacobson arbetar heltid med projektet.

Foto: Frida Bank